

***Wystąpienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych
do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego***

Warszawa, dnia 7 stycznia 2004 r.

GI-DS-430/462/03

**Szanowny Pan
Generalny Inspektor
Nadzoru Bankowego**

Zwracam się do Pana Inspektora z uprzejmą prośbą o podjęcie, w ramach uprawnień nadzorczych, stosownych działań wobec Banku S.A., w związku z niezgodną z prawem praktyką polegającą na telefonicznym potwierdzaniu przez Spółkę X., występującą jako pełnomocnik Banku S.A., prawdziwości podanych przez kredytobiorcę danych osobowych u jego pracodawcy oraz u innych podmiotów.

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęło pismo, w którym Skarżący wskazał, iż pracownik Spółki X., (pełnomocnika Banku S.A., zwanego dalej Bankiem), przed zawarciem umowy kredytowej ze Skarżącym, zwrócił się telefonicznie do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania Skarżącego oraz do jego pracodawcy, w celu „potwierdzenia prawdziwości podanych przez Skarżącego danych”. W wyniku tych działań przedstawiciel Spółki X. pozyskał szeroki zakres danych osobowych dotyczących Skarżącego.

W związku z powyższym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwrócił się do Banku o zmianę przedstawionej praktyki, wskazując, iż kwestia „telefonicznego potwierdzania prawdziwości podanych przez kredytobiorcę danych”, jako działania naruszającego przepisy prawa, była już przedmiotem wystąpienia Generalnego Inspektora do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wskazał Bankowi uwagę na pismo Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego skierowane do Prezesów Banków – w dniu 6 kwietnia 2001 r., w którym skazano w szczególności: „(...) art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (...) do przedłożenia w Banku dokumentów i informacji, określonych przez bank jako niezbędne do oceny zdolności kredytowej, zobowiązuje kredytobiorcę (...) **Kierowanie przez Bank pytań do osoby lub osób nie będących kredytobiorcą, wykracza poza**

dyspozycję przepisu i traktowane jest jako naruszenie prawa” oraz podkreślono, iż „Przepisy ustawy – Prawo bankowe i ustawy o ochronie danych osobowych nie przewidują telefonicznej formy pozyskiwania żądanych informacji. **Banki nie mogą więc uzależniać przyznania kredytu od udzielenia informacji w tej formie**”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zaznaczył ponadto, iż powyższe uwagi należy traktować, jako aktualne nie tylko w przypadku „telefonicznego potwierdzania prawdziwości podanych danych” u pracodawcy kredytobiorcy, ale również w analogicznej sytuacji, jaką jest potwierdzenie danych w urzędzie gminy (ew. u innych podmiotów). Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwrócił w szczególności uwagę, na fakt, że w myśl art. 44h ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 Nr 87, poz. 960, z późn. zm.), dane ze zbiorów meldunkowych (zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i utraconych dowodów osobistych) mogą być udostępnione innym osobom i podmiotom – jeżeli uwiarygodnią one interes faktyczny w otrzymaniu danych i za zgodą osób, których dane dotyczą. Stosownie do postanowień art. 44h ust. 3 i 5 ww. ustawy, dane ze zbiorów meldunkowych (zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i utraconych dowodów osobistych) udostępnia się **na pisemny wniosek** zainteresowanego podmiotu, złożony na stosownym formularzu.

W odpowiedzi Bank przesłał pismo (kopia w załączeniu), w którym podniósł w szczególności, iż „Z cytowanego przepisu [art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe] nie wynika zakaz kierowania przez Bank pytań do osoby lub osób nie będących kredytobiorcą (...). Bank ze swojej strony musi dokonać wszelkich prawem dozwolonych czynności mających na celu zebranie i zweryfikowanie dokumentów składanych przez kredytobiorców (zarówno telefonicznie z zachowaniem określonych procedur, jak również osobiście)” oraz stwierdził „Działania Banku w celu telefonicznej weryfikacji informacji podanych przez Klienta są zgodne z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych”.

Z treści ww. pism wynika zatem, iż Bank stosuje obecnie i nadal ma zamiar stosować praktykę telefonicznego potwierdzania „prawdziwości podanych danych” u pracodawcy kredytobiorcy oraz u innych podmiotów i co nad wyraz istotne nie widzi podstaw do jej zmiany. Bank jednoznacznie stwierdza, iż ww. praktyka nie jest zabroniona przepisami prawa, a jej stosowanie jest usprawiedliwione koniecznością „zebrania i zweryfikowanie dokumentów składanych przez kredytobiorców”.

Podkreślić należy, iż zajęcie przez Bank takiego stanowisko oznacza, iż nie tylko nie uznaje on argumentacji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie dotyczącym naruszenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926), jak również ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych, ale przede wszystkim odrzuca całkowicie stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 6 kwietnia 2001 r. skierowanym do Banków przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego. Powyższe oznacza w szczególności zignorowanie przez Bank uwag Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, z których jednoznacznie wynika, iż „kierowanie przez Bank pytań do osoby lub osób nie będących kredytobiorcą, wykracza poza dyspozycję przepisu [art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe] i traktowane jest jako naruszenie prawa”.

W związku z powyższym, zwracam się do Pana Inspektora, jako sprawującego nadzór nad działalnością banków, o podjęcie wobec Banku S.A. stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie przedstawionej powyżej praktyki oraz o poinformowanie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o efektach tych działań.